

Håslövs kyrka

Lunds stift

Långhuset mot koret i öster från orgelläktaren.

Kulturhistorisk karaktäristik och bedömning

KRISTINA SIMONSSON, 2020-04-15

jais
arkitekter
—

Svenska kyrkan
LUNDS STIFT

Håslövs kyrka

Höllvikens församling, Skytts och Vemmenhögs kontrakt, Lunds stift, Håslöv socken, Södra Håslöv 28:1, Vellinge kommun, Skåne län, Skåne

Beskrivning och historik

Kyrkomiljön

Från sydväst. Flygfoto: Pär-Martin Hedberg.

Håslövs socken ligger på Söderslätt i sydvästra Skåne. I socknen finns byn Norra Håslöv och kyrkbyn Södra Håslöv. Slättbygden har Sveriges bästa åkerjord. De goda förutsättningarna för odling gjorde redan under förhistorisk tid området attraktivt, vilket fornlämningar visar. Kring 1000-talet, efter befolkningsökning och förbättringar inom jordbruket, skedde en omfattande bybildning. Under 1100-talet bildades socknarna och flera romanska kyrkor byggdes i området, ibland ersatte de en träkyrka. Socknarna var små och kyrkorna ligger tätt, vilket tyder på stor befolkning. I bykärnan låg gårdarna samlade omgivna av odlingsmark indelad i en mängd smala tegar. Denna struktur behölls fram till enskiftet i början av 1800-talet som

omvandlade landskapet. Jorden sammanfördes i större enheter, byarna splittrades och gårdar flyttades ut från bykärnan.

Namn med efterledet -löv dateras sannolikt till före vikingatid. Socknens namn är skriftligt belagd på 1300-talet. På 1570-talet fanns 12 gårdar i Södra Håslöv. I början av 1800-talet genomfördes enskiftet med utflyttning av gårdar. 1886 anlades järnvägen Malmö-Trelleborg med station i Södra Håslöv och byn expanderade. I socknen bodde då över 500 personer. Handel med spannmål och betor ökade. Under första halvan av 1900-talet fanns skola, lanthandel, spannmålsmagasin och flera hantverkare. Järnvägen lades ner 1960 och stationen är riven. Samhället utvecklades inte till någon stor stationsort. De senaste decennierna har inneburit ökad mekanisering av jordbruket, sammanslagning till större enheter och flyttning från landsbygd till städer.

Södra Håslöv är idag en liten och gles by med ett par gårdar och spridda hus. Spannmålsmagasinet finns kvar liksom Köpmansgården som minner om när Håslöv var en rik och större by.

Södra Håslöv ligger nära vägen E6/E22. Norra Håslöv på andra sidan motorvägen är en tät radby.

Kyrkogården omges av byvägen i norr och prästgården i söder. Öster om kyrkogården är en gräsyta där klockaregården tidigare låg. Den brann ner 1928, kvar finns en gårdsbrunn. I väster finns parkering.

Kyrkobyggnaden

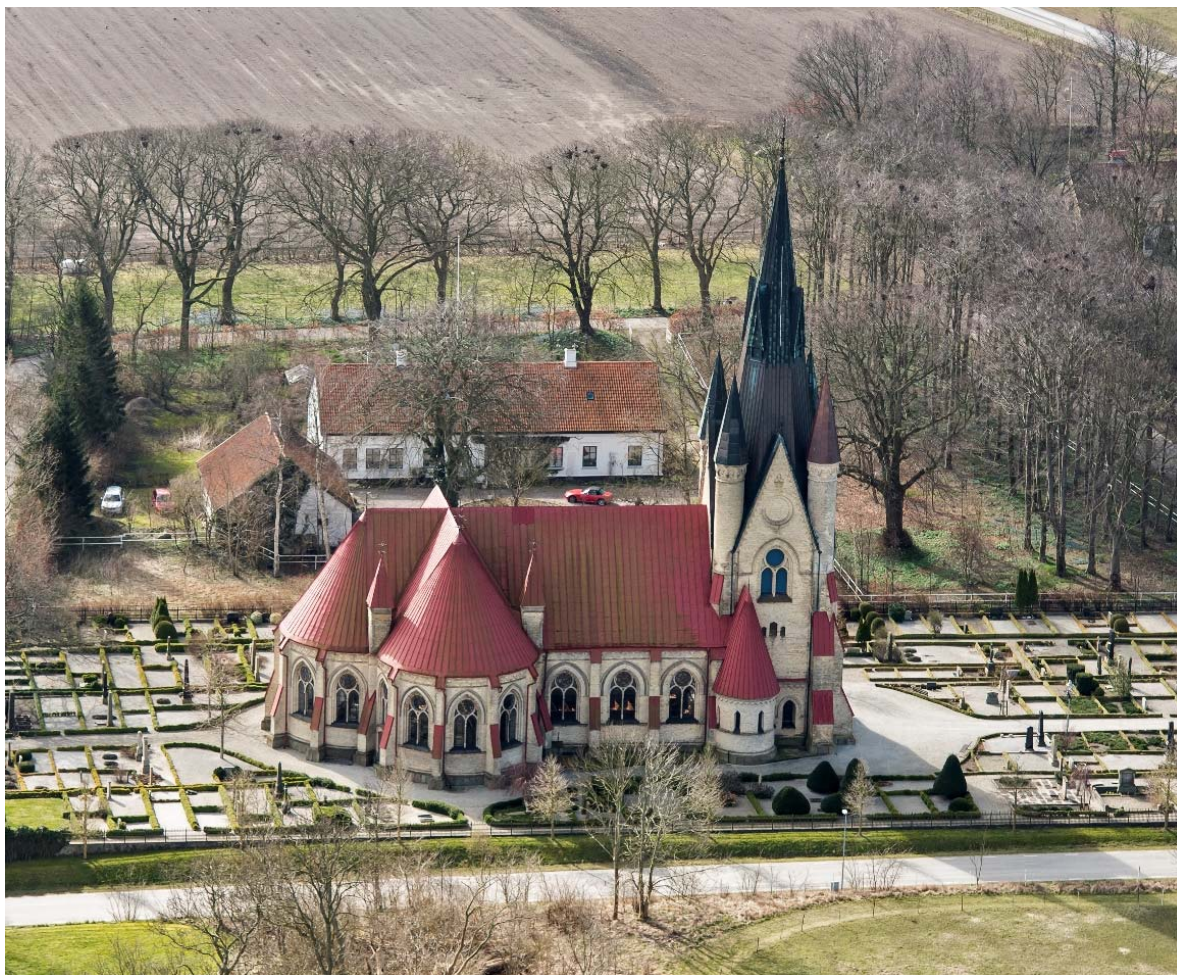
Den nuvarande kyrkan från 1882 föregicks av en medeltida romansk kyrka. Dena hade långhus, kor och halvrund absid. När kyrkan revs 1879 hade den även ett senare byggt lågt torn och trappstegsgavlar på långhus och kor. Under koret fanns ett gravvalv från 1600-talet.

Vilhelm Flensburg var biskop mellan 1866 och 1897. Han uppskattade inte medeltidskyrkorna och önskade nygotiska kyrkor i så många församlingar som möjligt. Medeltidskyrkan i Håslöv ansågs också vara i dåligt skick och för liten efter stor befolkningsökning under 1800-talet.

En ny kyrka ritades 1868 av Helgo Zettervall. Det dröjde dock till 1879-80 innan kyrkan uppfördes. Helgo Zettervall var bland annat engagerad med ombyggnaden av Lunds domkyrka under 1860-80-talet. Under samma tid ritade han även nio nya kyrkor i Lunds stift och gjorde flera ombyggnader. Från 1882 var han chef på Överintendentsämbetet. Zettervalls skrift "Allmänna anvisningar" fick stort inflytande över utformningen av kyrkobyggnader inom svenska statskyrkan. Kyrkans inredning är gjord efter Zettervalls förslagsritningar. Orgelfasaden detaljritades av Zettervall. Kyrkan skulle haft glasmålningar som inte genomfördes av

ekonomiska skäl.

Vid besiktningen 1880 kritiserade Zettervall det tekniska och estetiska utförandet som inte överallt getts den önskade detaljbearbetningen. Invigningen skedde 1882. Flera byggtekniska brister i kyrkan ledde till en långvarig konflikt med byggmästaren. Bland annat läckte taket och teglet vittrade redan från början.

Från norr. Flygfoto: Pär-Martin Hedberg. Före detta prästgården ligger söder om kyrkan.

Kyrkan har renoverats flera gånger och nedan följer ett urval. Tak och tegelfasad har uppreparade gånger reparerats och kyrkan har interiört putsats och målats. På 1940-talet installerades el i kyrkan.

Under 1950-talet renoverades inventarier från den gamla kyrkan och 1960 placerades dessa i norra tvärskeppet där den befintliga bänkinredningen togs bort.

1967 renoverades den sydvästra tornturellen efter en storm.

1999 genomfördes en invändig renovering med putslagning, målning och konservering av inventarier. Brädgolvet under bänkarna byttes till nytt furugolv. Två bänkar togs bort längst fram och befintliga bänkar målades om i ljus ekådring.

Underhåll av plåttaket.

2007 iordningställdes en kyrkbacke och handikappanpassning utfördes vid entrén.

Kyrktrappan finns kvar under beläggningen.

2011 ersattes oljepannan till grundvattenvärmepump.

2012 stormskadades nordvästra tornturellen som murades om i övre delen och fick nytt koppartak.

2015 renoverades fasaden med fogning och ommurning av delar av listverk, gesimser och vittrade tegelmurverk. Fönster och portar målades om.

2019-2020 renoverades kyrkan med utbyte av koppartaket på spiran, kuporna och tre av turellerna. Övriga tak och stålplåtytor målades med alkydoljefärg. Rötskadade bjälkar i taklaget reparerades. Smidesarbeten på tornspirorna renoverades. Snickerier målades. (Kyrkan var inklädd med byggnadsställningar vid denna inventering.)

Exteriör

Kyrkan består av långhus med korta avrundade korsarmar åt söder och norr samt ett avrundat kor i öster. Planen bildar en klöverbladsform. I väster finns ett högt kvadratisk torn med halvrunda utbyggnader på ömse sidor om tornet. Den höga tornspiran omges av fyra småtorn, tureller. Fasaden är av gult tegel med spetsbågiga muröppningar.

Murarna är byggda av gult handslaget tegel från Skegrie tegelbruk murat i kryssförband med vartannat skift med koppsten och vartannat med löpsten. Sockeln är av granit. Ovan sockeln är murat med profilerat formtegel. Fasaden indelas med strävpelare. Murarna innehåller flera olika formtegel och mönstermurningar. Takgesimsen på långhuset består av tegel lagt i sicksackmönster och cirkulärt tegel.

Fönsteröppningarna är mestadels stora spetsbågiga med två språng och indelade med murverk i två spetsbågiga öppningar och ett runt fönster. Gjutjärnsbågarna är spröjsade och svartmålade. Fönstren är markerade med formtegel. I tornet finns även ett stort cirkulärt fönster med spröjsning som en femuddig stjärna samt små fönster med vinkelformad överdel. Solbänkarna är av järnplåt.

Kyrkan har fyra ingångar. Huvudingången finns i tornet i väster. I öster finns ingångar till båda korsarmarna och sakristian. Portalen i väster är utkragande med gavelmotiv. Porten omges på ömse sidor av tre halvkolonner med bas och kapitäl i tegel som övergår till en flersprångig, spetsbågig portal.

Övriga dörrar omges av en vinklad omfattning. Pardörrarna är klädda med blåmålad panel.

Kyrkans tak, förutom tornet, är täckt med rödmålad galvaniserad järnplåt i skivtäckning. Även strävpelarna är avtäckta med röd plåt. Tornspiran och dess fyra tureller är belagda med koppar i skivtäckning. Spiran har höga kupor mot alla väderstreck.

Från väster. Flygfoto: Pär-Martin Hedberg

Gjutjärnsfönster.

Del av portalen i väster

Fasad från nordöst under kyrkans senaste renovering.

Interiör

Vapenhuset i tornet är rymligt och med dagsljus från två fönster. På golvet ligger gult och rött tegel mönsterlagt i diagonala kvadrater. Infällt i golvet finns två gravstenar, över präster på 1600-talet. Gravstenarna låg i koret i den gamla kyrkan. Taket är välvat med ett flackt kryssvalv. Ribborna är profilerade och möts i en cirkel i hjässan. Ribborna vilar på hörnkonsoler med kapital. Väggar och valv är putsade och vitmålade. På väggarna hänger kistplåtar och porträtt på prästen Mads Nielsen och hans hustru Boild Assersdatter, vars gravsten ligger i golvet. Ramverksdörrar mot norr och söder leder till trappa och förråd. Till kyrkorummet leder en hög pardörr med spröjsat glas i överdelen. Alla dörrarna är målade i mörk ådringsmålning.

Koret.

Kyrkorummet består av långhus, korsmitt, korta rundade korsarmar mot norr och söder samt kor. Sakristian inryms bakom altarpopsatsen.

Kyrkorummet är ljust med stora högsittande svarta gjutjärnsfönster med klarglas. På golvet i hela kyrkan ligger tegelgolv i rött och gult i mönsterläggning lika den i vapenhuset. Under bänkkvarteren ligger brädgolv. Väggar och valv är putsade och vitmålade med en ljusgrå bröstning under de kraftigt sluttande fönsterbänkarna. Långhuset har tre travéer med spetsbågiga kryssribbvalv. Ribborna av profiltegel vilar på konsoler med kapitäl på väggen, liksom sköld- och gördelbågarnas halvrunda ribbor. Korsmittens valv är högre än övriga valv och ribborna avslutas med en cirkelform i valvhjässan. Två mässingsljuskronor hänger i långhuset och korsmitt. De båda korsarmarna och koret är välvda med femkappiga ribbvalv. Valvkapporna är vinklade och inte rundade som i övriga valv. Ribborna vilar på konsoler med kapitäl på väggarna. Korsarmar och kor har vardera fem stora fönster. I norra korsarmen står 1600-1700-tals inventarier från den gamla kyrkan; predikstol, altarpopsatser, dopfunt, baldakiner samt förråd för stolar och podier.

Långhuset mot orgelläktaren i väster.

Slutna ekådrade raka bänkar står på ömse sidor om mittgången i långhuset och svängda bänkar i södra korsarmarna. Bänkarna går ut till ytterväggarna.

Koret är upphöjt två granitsteg. Triumfbågen är spetsbågig. Koret upptas av

altaruppsatsen, altarring, dopfunt, golvljusstakar och bänkar längs ytterväggen. Inredningen i koret är nygotisk och ådringsmålad. Altaruppsatsen är sammanbyggd med altarskranket som avskärmar sakristian därbakom. Skranket är målat i imiterad sten i nedre delen och i övre delen ådringsmålat med spetsbågiga fyllningar och krönt av en enkelt utformad liljefris.

I sakristian finns textilförvaring och värdeskåp. På golvet ligger tegel.

Ovan västingången inryms orgelläktaren i tornets andra våning. Orgelfasaden är delad så att ljus kommer in från det stora runda västfönstret. Långhusets vägg mot väster har listverk och är målad med dekorationer av ramverk. Utgången till vapenhuset omges av en flersprångig spetsbågig pespektivportal.

Norra korsarmen med äldre inventarier.

Södra korsarmen med rundade bänkar.

Inredning och inventarier

Altaret är murat med altarskiva av trä. Sidorna är målade med imiterat ramverk i flera färger.

Altaruppsatsen från 1882 är av trä i nygotisk stil. Ådringsmålad med detaljer i förgyllning. Tredelad med ett högre mittparti. Dess tre fält delas av pilastrar med torntak krönta av gyllene krabbor. I de spetsbågiga fälten är målat med blomdekorationer på röd botten. På altaret står en kopia av Thorvaldsens Jesusfigur.

Altarringen i nygotik från 1882 har halvcirkelformad plan. Den är genombruten av stora fyrpass. Ådringsmålat trä med detaljer i rött och grönt. Knäfallet är klätt med röd sammet.

Dopfunten av trä är från 1882 i nygotisk stil. Åttkantig cuppa som avsmalnar neråt. Timglasformat skaft och åttkantig fot. Fris av stiliserade blommor och sågtandsfris. Ådringsmålad med dekor i guld.

Predikstolen av trä är utformad i nygotisk stil från 1882. Korgens sidor indelas med

pilastrar i spetsbågiga fält. Åttkantigt smalt skaft. Ådringsmålade med detaljer i guld och rött.

Bänkinredningen är sluten och tillkom 1882. Ryggstöd och dörrar är av ramverk och profilerade fyllningar. Gavlar och dörrar har en rundbågsfris i överkant. Målade i ljus ekådring. I långhuset är bänkarna raka, i södra korsarmen är bänkarna svängda.

Orgeln byggdes 1946 av Olof Hammarberg, Göteborg. Delar av pipmaterialet återanvändes från den äldre orgeln, byggd av A V Lundahl 1882. Renoverades och rengjordes år 2000. Fasaden från 1882 är ritad av Helgo Zettervall. Fasaden är uppbyggd av två delar vid sidorna om ett stort runt västfönster. Halvcirkelformade sidopartier målade i ekådring och förgyllning, krönta av en rundbågsfris med liljor.

Dopfunten.

Gamla dopfunten

Gamla altaruppsatsen.

Storklockan göts 1753 av Andreas Wetterholtz. Klockan pryds av inskriptioner, växtfriser, änglar och figurer. *Lillklockan* är förmodligen gjuten 1615 och dekorerad med växtfriser och inskriptioner. Klockorna är överförda från den gamla kyrkan.

Övrigt

Inventarier från den gamla rivna kyrkan renoverades under 1950-talet och placerades 1960 i norra tvärskeppet där bänkarna togs bort.

Altaruppsats 2 från 1700-talet. Mittpartiet har en oljemålning med motiv av nattvarden. Överstykke i två triangelformade våningar. Den nedre med målning av Jesu himmelfärd omges av spiralvridna kolonner. Uppsatsen står på ett nyttillverkat altare av ek med fyra äldre snidade hermer.

Altaruppsats 3 består av delar från en altaruppsats från 1600-talet. Två delar med texttavlor på svart botten.

Dopfont 2 från 1600-talet av målat och snidat trä. Den har en åttkantig cuppa med snidade bilder från Jesu liv. Cuppan bärs av åtta snidade barbröstade karyatider.

Predikstol 2 från 1600-talet av snidat och bemålat trä. Predikstolen var ursprungligen del av en läktare som skilde kor och långhus. De tre ursprungliga sidorna har snidade tavlor: Kristus på korset, Kristi grav och uppståndelsen. Hörnen markeras av skulpturer av evangelisterna. Predikstolen restaurerades 1955 av Osvald Oswald.

Kyrkogården

Historia

Medeltida kyrkogårdar anses allmänt ha varit inhägnade, betade ängar, som även fungerade för profana ändamål. Gravarna utformades ofta som små kullar med träkors. Under andra hälften av 1800-talet omgestaltades ett stort antal kyrkogårdar i Skåne då de fick stramare planlösningar med gångar och kvarter och omgärdade gravplatser.

Håslövs kyrkogård ordnades med gångar och gravkvarter med häckar när den nya kyrkan uppfördes på 1880-talet. Kyrkogården omgärdades av ett gjutjärnsstaket. Äldre gravstenar som legat i den gamla kyrkan placerades ute kring den nya kyrkan.

Beskrivning

Kyrkogården är plan men ligger på en liten höjd och omges av ett dekorativt gjutjärnsräcke. Mot öster är det sedan 1995 utbytt mot ett enklare järnstaket. Räcket står bitvis på stödmurar av natursten och betong. Mot öster är marknivån utanför betydligt lägre. En trappa i öster leder ner till gräsmattan där klockaregården låg fram till branden 1928. Längs byvägen i norr växer en trädrad av turkisk hassel utanför kyrkogården. Mot söder gränsar prästgårdsparken med stora träd. Från grindar i väster leder en huvudingång kantad av unga lindar till kyrkans västportal. Lindarna fortsätter längs kyrkans södra sida. Hela kyrkogården är indelad med gravplatser täckta med singel och omgärdade av buxbomshäckar. Enstaka gravar har stenram eller smidesstaket. Flera gravplatser är återlämnade men har kvar sin omgärdning förutom ett mindre område i nordöst som lagts ihop och grässåts. Gångarna är belagda med singel. Många olika vintergröna växter finns på kyrkogården som cypress och lagerhägg, samt träd som hängbjörk och apel. I öster står en mycket stor solitär ek. Intill kyrkan ligger äldre gravstenar i marken. Dessa var dolda av byggställningar vid besöket. På kyrkogården står högresta stenar i diabas och granit från tiden kring förra sekelskiftet och första delen av 1900-talet. De har form av t ex avbruten kolonn,

obelisk, trädstam eller tempelfasad. Enstaka stenar är av kalksten med välvt krön. Lantbrukare är den vanligaste titeln men flera hantverkare finns liksom stationsinspektör som påminner att järnvägen passerade Håslöv.

Byggnader på kyrkogården

I sydvästra hörnet ligger ett vaktmästeri, förråd och wc. Byggnaden från 1991 är ritad av Lunding arkitektkontor. Fasaden är av gult tegel och sadeltaket täcks av gult taktegel. Formen är skarpskuren utan takutsprång där takpannorna möter gavelväggen utan plåtar på typiskt skånskt vis.

Lummig kyrkogård.

Dekorativt gjutjärnsräcke.

Kulturhistorisk karaktärisering för Håslöv kyrkoanläggning

Håslöv ligger på Söderslätt och den kraftfulla kyrkan är vida synlig i det platta landskapet. Nutida infrastruktur är påtaglig med motorvägsavfart nära Håslövs kyrka.

Kyrkogården karaktäriseras helt av sent 1800-tals ideal med buxbomsinramade gravar enligt typiskt sydsånskt mönster och med en variation av kulturhistoriskt värdefulla högresta stenar. Det dekorativa gjutjärnsstaketet kring kyrkogården bidrar till upplevelsen. Kyrkogården har ett flertal olika buskar och träd och närheten till prästgårdsparken bidrar till lummigheten. Kyrkogården har inga senare tillägg som minneslund eller askgravplatser.

Håslövs kyrka ersatte en medeltida kyrka på samma plats. Den nya kyrkan uppfördes under en intensiv kyrkobyggnadstid. Det var bland annat befolkningsökningen som krävde en större kyrka men också nya ideal om hur en kyrka skulle gestaltas. Kyrkan är ritad av Helgo Zettervall redan 1868 men byggdes först 1880. I Skåne ritade han åtta nya kyrkor som var variationer på ett medeltidsinspirerat tema. Alla är olika och egenartade. Österlöv och Lilla Beddinge är båda i nyromansk stil medan övriga är

varierat nygotiska. Av Zettervalls landsbygdskyrkor är de flesta putsade. Endast Håslöv och Billinge har synligt tegel. Håslöv är storslagen och en av hans mest avancerade landsbygdskyrkor. Den kallas ibland "Söderslätts katedral".

Håslövs är en korskyrka med den ovanliga klöverbladsformen. Intrycket av västfasaden är tungt, tornet är bastant och förstärks genom fyra tureller kring spiran och strävpelare. Fasaden i gult handslaget tegel har en formriktighet med listverk av många olika sorters formtegel och blinderingar.

Kyrkan skiljer sig markant från de flesta samtida enklare långhuskirkor. Nygotiken utvecklades från Brunius begynnande gotik under 1840-60 till den renodlade gotiken i slutet av 1800-talet. Håslövs kyrka är ritad i en mellanperiod, "sökandets tid", i utvecklingen av nygotiken. Kyrkan tillkom i slutet av den tid när man fortfarande byggde i handslaget tegel före bruket av det slätare maskinslagna, oftast röda teglet.

Kyrkorummet är välvt med höga valv och är ljust med stora gjutjärnsfönster. Till skillnad från den tunga exteriören upplevs interiören lätt och upplöst med de många fönstren och valven.

Kyrkorummet karaktäriseras av mestadels vita väggar och valv och det mönstrade varma tegelgolvet samt ekådrad inredning. Planen är ovanlig med bänkar som följer den rundade formen i söder och med ett rikt ljusspel i korsmitten. Speciellt utmärker sig det högre valvet över korsmitten, dekorativa konsoler för valvribborna och listverk kring dörrarna. Interiören i färg är tämligen enkel utan den färgrikedom som finns i t ex den närbelägna Rängs kyrka som omdanades av Zettervall eller som det samtida universitetshuset i Lund uppvisar. Enligt boken "Nygotiska kyrkor" skulle Håslövs kyrka även försetts med glasmålningar vilka uteslöts på grund av ekonomin.

Kyrkorummet är i stort oförändrat. Den ändring som skett är att bänkar tagits bort i norra korsarmen där inventarier från den gamla kyrkan placerats. Blandningen av förråd av stolar och uppställning av inventarier är inte helt lyckad.

Orgeln är placerad i tornrummet och därmed är läktaren integrerad utan någon utkrågning. Zettervall ritade orgelfasaden som är delad så att ljus kommer in från det stora västfönstret. Enligt orgelinventeringen är orgeln mycket värdefull ur antikvarisk och musikalisk aspekt. Orgeln tillhör en relativt sällsynt orgeltyp lämplig för nysaklig orgelmusik och är unik i Lunds stift. Det återanvända romantiska pipmaterialet tillför klangen kvalitéer.

Att tänka på

- Det dekorativa gjutjärnsräcket kring kyrkogården bör renoveras.
- Kyrkan är ritad av den betydelsefulla arkitekten Helgo Zettervall med ett formsäkert uttryck. Kyrkan skiljer ut sig från de flesta kyrkor från denna tid.
- Kyrkorummet är i stort oförändrat sedan uppförandet.
- Orgeln tillhör en sällsynt typ.

Skydd m.m.

Kyrkan och kyrkogården skyddas som kyrkligt kulturminne enligt 4 kap. kulturmiljölagen. Tillkommen före utgången av 1939. Omfattas av tillståndsplikt 4 kap. 3§. Ligger inom av länsstyrelsen utsedd särskilt värdefulla kulturmiljöer, Norra Häslöv.

Kyrkoanläggningen ligger inom reg. Fornlämning L1989:3320 vilket utgör den ungefärliga bytomten efter storskifteskarta från 1770. Fornlämningar skyddas enl. 2 kap. kulturmiljölagen.

Källor och litteratur

- Skåne, Landskapets kyrkor*, red. Markus Dahlberg, Riksantikvarieämbetet, 2015
- Sockenkyrkorna – kulturarv och bebyggelsehistoria*, Riksantikvarieämbetet, 2008
- Skånska kyrkor*, Skånes Hembygdsförbund årsbok 1997
- Håslövs kyrka, underhållsplan*, 2006-12-31, rev 2017-10-30, Barup&Edström ark.kontor.
- Håslövs kyrkogård, vård och underhållsplan*, 2015, Barup & Edström ark.kontor
- Nygotiska kyrkor i Skåne. Utveckling i form, material och konstruktion 1840-1910.*
Konsthögskolans arkitekturskola
- Kyrkorivningar och kyrkobyggen i Skåne 1812- 1912*, Siegrun Fernlund, 1982
- 470 nya kyrkor, Bidrag till Sveriges arkitekturhistoria 1850-1890*, Jakob Lindblad, 2009
- Skånes kyrkor 1050-1949*, Claes Wahlöö, 2014
- Lunds stift orgelinventering för Häslöv kyrka*, Anders Johnsson, 2018-12-09
- Helgo Zettervalls arkitektur, volym II kyrkor*, Anders Bodin, 2017
- Helgedomar på Söderslätt I*, Ernst Frostin, 1960
- Mail från administrativ chef Göran Tindberg samt kyrkorådsordförande Lill Kempe.*

Övriga uppgifter

Denna rapport om Håslövs kyrka, Skytts och Vemmenhögs kontrakt, har upprättats av: Kristina Simonsson, (rapportförfattare, inventering och foto där ej annat anges)
Arkitekt SAR/MSA, Certifierad sakkunnig avseende kulturvärden

Karl Johan Kember (granskning),

Arkitekt SAR/MSA, Certifierad sakkunnig avseende kulturvärden

JAIS arkitekter AB, Sundstorget 3, 251 21 Helsingborg, 042-14 92 30, www.jais.se

Flygfoto: Pär-Martin Hedberg

Inventeringsdatum: 2019-08-22

Färdigställd rapport: 2020-04-15

Håslöv - byggnadsbeskrivning

Stomme:	Murverk-tegel
Fasadmaterial:	tegel
Fasadkulör:	gul
Takform:	Sadeltak Spira Halvt kägeltak.
Taktäckningsmaterial:	Plåt-järn Plåt-koppar
Byggnadsdel:	Torn-väster Långhus Korsarm-norr Korsarm-söder Kor-öster-rundad